

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 12Co/47/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6714201729
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 03. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Katarína Katková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2016:6714201729.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Kataríny Katkovej a členov senátu JUDr. Ing. Jána Gandžalu, PhD. a JUDr. Alexandra Mojša v právnej veci žalobcu PROFÍ CREDIT Slovakia, s. r. o., so sídlom Pribinova 25, 824 96 Bratislava 26, IČO: 35 792 752, právne zastúpeného Advokátskou kanceláriou JUDr. Andrea Cviková, s. r. o., so sídlom Pribinova 25, 810 11 Bratislava, IČO: 47 233 516, proti žalovanému Q. O., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom S. XXXX/X, XXX XX G., t.č. neznámeho pobytu, zastúpenému opatrovníčkou P. M., súdnou tajomníčkou Okresného súdu Brezno, za účasti vedľajšieho účastníka na strane žalovaného OZ Právna pomoc spotrebiteľom, so sídlom Sofijská 13, 040 13 Košice, IČO: 42 247 268, právne zastúpeného JUDr. Ladislavom Miklušom, advokátom, Advokátska kancelária so sídlom Stará Baštova 2, 040 01 Košice, IČO: 35 569 298, v konaní o zaplatenie 2.571,84 Eur s prísl., na základe odvolania žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Zvolen č.k. 6C/18/2014-75 zo dňa 20. 10. 2014 takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu vo výroku, ktorým v prevyšujúcej časti žalobu zamietol (druhý výrok), p o t v r d z u j e.

Rozsudok okresného súdu o trovách konania (tretí výrok) z r u š u j e a vec mu v tomto rozsahu vracia na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Okresný súd Zvolen (ďalej len „okresný súd“, resp. „prvostupňový súd“) rozsudkom zo dňa 20. 10. 2014 uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi 587,95 Eur spolu s 9 % úrokom z omeškania ročne z uvedenej sumy od 08. 12. 2011 do zaplatenia, do 15 dní od právoplatnosti rozsudku (prvý výrok). V prevyšujúcej časti súd žalobu zamietol (druhý výrok). O trovách prvostupňového konania rozhodol tak, že žiadnemu z účastníkov náhradu trov konania nepriznáva (tretí výrok).

V odôvodnení rozsudku okresný súd uviedol, že žalobca sa žalobou domáhal voči žalovanému zaplatenia sumy 2.571,84 Eur spolu so zmluvnou pokutou vo výške 0,065 % denne a úrokom z omeškania vo výške 3,275 % ročne z jednotlivých splatných mesačných splátok.

Okresný súd mal preukázané, že žalobca uzatvoril dňa 03. 09. 2010 so žalovaným Zmluvu o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXXXX (ďalej aj „Zmluva o revolvingovom úvere“). Žalobcom bola schválená výška úveru vo výške 1.500,- Eur, ktorá v sebe obsahovala odplatu za poskytnutie služby vo výške 215,75 Eur. Reálne bol žalovanému poskytnutý úver vo výške 1.284,25 Eur, ktorý sa žalovaný zaviazal zaplatiť žalobcovi v 42 mesačných splátkach po 80,37 Eur. Matematickým výpočtom potom výška úrokov vychádza z ročnej úrokovej sadzby 75,09 %. Podľa štatistiky Národnej banky Slovenska v rozhodnom období 9/2010 bola priemerná výška úrokov spotrebiteľských úverov poskytnutých bankami pre daný typ úveru (1-5 rokov) len 15,47 % ročne. Podľa názoru okresného súdu Zmluva o revolvingovom úvere neobsahovala výšku, počet a termín splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, t.j. z obsahu

predmetnej úverovej zmluvy a údajov o schválenom úvere nevyplýva, koľko žalovaný ako dlžník zaplatí žalobcovi, ako veriteľovi v mesačnej splátke (80,37 Eur) z titulu istiny, úroku, prípadne iných poplatkov. Z uvedeného dôvodu okresný súd považoval úver za bezúročný spotrebiteľský úver. Pretože žalovaný žalobcovi zaplatil sumu 803,70 Eur, pričom reálne poskytol žalovanému úver vo výške 1.284,25 Eur, okresný súd uložil žalovanému zaplatiť sumu 587,95 Eur s príslušenstvom. Okresný súd uviedol, že žalobca svoj nárok voči žalovanému uplatnil v rámci plynutia 3-ročnej premlčacej lehoty, preto považoval námietku premlčania vznesenú právnym zástupcom vedľajšieho účastníka na strane žalovaného za nedôvodnú.

O náhrade trov konania rozhodol podľa ustanovenia § 142 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OZ“). Okresný súd uviedol, že nepriznal žiadnemu z účastníkov náhradu trov konania, pretože žalobca bol úspešný len v časti sumy 587,95 Eur a vedľajší účastník na strane žalovaného, ktorý žiadal žalobu v celom rozsahu zamietnuť, bol v konaní neúspešný.

Proti výroku rozsudku okresného súdu, ktorým žalobu v prevyšujúcej časti zamietol (druhý výrok) a v súvisiacom výroku o trovách prvostupňového konania (tretí výrok) žalobca podal v zákonnej lehote odvolanie. Žiadal, aby odvolací súd zmenil rozsudok okresného súdu, eventuálne ho zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

V odvolaní uviedol, že žalovanému bol poskytnutý úver vo výške 1.500,- Eur, a to časť vo výške 215,75 Eur bola poskytnutá v rámci započítania zo záväzkom žalovaného podľa dohody o poskytnutí služby a časť vo výške 1.284,25 Eur bola poskytnutá vyplatením v prospech účtu žalovaného. Uhradenia vzájomných záväzkov započítaním, t. j. uhradenie odplaty z dohody o poskytnutí služby započítaním oproti pohľadávke žalovaného na poskytnutie úveru neznamená, že výška poskytnutého úveru je 1.284,25 Eur. Pri opačnom výklade by uvedené znamenalo, že nedošlo k reálnej úhrade odplaty podľa článku 8.1 dohody o poskytnutí služby zo strany žalovaného. Otázka výšky odplaty za požičanie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere bola upravená osobitným ustanovením (§ 53 ods. 6 OZ), a preto ustanovenie § 39 OZ má v otázke výšky odplaty povahu lex generalis. Vo všeobecnosti platí, že úprava lex generalis sa nemôže uplatniť, ak existuje úprava lex specialis, teda že osobitný predpis má prednosť pred všeobecným predpisom (vyjadrenie interpretačnej zásady „lex specialis derogat lex generali“). Namiesto toho, aby okresný súd vo veci aplikoval príslušné zákonné ustanovenie (§ 53 ods. 6 OZ), vec posudzoval podľa neurčitého právneho pojmu, akým sú dobré mravy. Okresný súd sa odvoláva na priemernú úrokovú sadzbu bánk pre spotrebiteľské úvery v čase uzavretia zmluvy o revolvingovom úvere, ale neuvádza informáciu o úrokových sadzbach poskytovaných nebankovými subjektmi v danom období, ktorá je z hľadiska určenia obvyklej odplaty podstatná. Hoci v čase uzavretia zmluvy nebola stanovená maximálna výška RPMN, ani presná hranica maximálnej výšky odplaty v zmysle nariadenia vlády č. 238/2008 Z. z., ktorým sa stanovuje výška, ktorú nesmie prevýšiť odplata za poskytnutie úveru ku dňu najbližšom ku dňu uzavretia zmluvy, pre úver poskytnutý na základe zmluvy bola stanovená RPMN vo výške 76 %. Keďže v Zmluve o revolvingovom úvere bola uvedená nižšia RPMN, t. j. 67,08 %, potom nie je možné konštatovať, že výška odplaty úrokov je plnením v rozpore s dobrými mravmi, resp. že je neprimeraná. Uvedený záver odôvodňuje aj skutočnosť, že zmluva bola uzavretá 03. 09. 2010, t. j. 2 mesiace po tom, ako zákonná úprava stanovila, že primeranou je odplata zodpovedajúca výške 76 % pre tento typ spotrebiteľského úveru. Okresný súd odôvodnil zamietnutie žaloby v časti úrokov aj z dôvodu, že v Zmluve o revolvingovom úvere absentujú podstatné náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. j), k) a y) zák. č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov (ďalej len „Zákon o spotrebiteľských úveroch“), a preto sa považuje za bezúročnú a bez poplatkov. Podľa jeho názoru Zákon o spotrebiteľských úveroch nevyžaduje, aby jednotlivé informácie boli označené tým istým popisom, ako ich uvádza zákon. Vyžaduje len uvedenie údajov zodpovedajúcich požiadavkám v zákone. Cieľom právnej úpravy je, aby zmluva obsahovala určité informácie. V článku 6 zmluvy sú uvedené údaje zodpovedajúce obligatónym náležitostiam zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Výška, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov sú uvedené ako „mesačná splátka (vrátane úrokov 80,37 Eur)“, počet a termíny splátok istiny a úrokov sú uvedené v článku 6 ako „splatnosť úveru (počet splátok/splatnosť - deň v mesiaci): 42/19“. Z uvedených vyplýva aj informácia o konečnej splatnosti úveru. Vzhľadom na deň uzavretia zmluvy - 03. 09. 2010 bola splátka úveru splatná na 19. 10. 2010. Pri počte mesačných splátok 42 je jednoznačne definované, že konečnou splatnosťou úverov je deň splatnosti poslednej splátky- (42) splátky úveru, t. j. 19. 03. 2014. Údaj o dátume splatnosti poslednej splátky úveru je uvedený v prílohe č. 7 Zmluvy o revolvingovom úvere, t. j. v Oznámení veriteľa o schválení úveru dlžníkovi, ktorá je súčasťou zmluvy o revolvingovom úvere. Zdôraznil, že Zákon o spotrebiteľských úveroch ani iný právny predpis nestanovuje požiadavku na rozpisovanie splátky na časť istiny, úroku, prípadne iných poplatkov, ktoré

by v nej mali byť zahrnuté. Zmluva obsahuje určenie počtu splátok, dátum jeho splatnosti v mesiaci a výšku splátky, čím je splnená požiadavka podľa § 9 ods. 2 Zákona o spotrebiteľských úveroch. V rámci výpočtu RPMN sa má vychádzať z výšky splátky, čo v kontexte interpretácie právnej normy okresným súdom vedie k logickej otázke, z akej výšky splátky - istiny, úrokov, poplatkov alebo inej splátky by sa malo vychádzať. Zákon v tejto časti hovorí o jednej splátke a nie o splátke istiny, splátke úroku, splátke iných poplatkov. Uvedené preto potvrdzuje, že zákon bol okresným súdom nesprávne interpretovaný a dôsledkom uvedeného postupu by bola priama nevykonateľnosť iných zákonných ustanovení. Podľa jeho názoru zmluva obsahuje všetky obligatórne náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, a preto nemôže byť úver považovaný za bezúročný a bez poplatkov.

Vedľajší účastník na strane žalovaného žiadal rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdiť. Vo svojom vyjadrení poukázal na rozhodnutia všeobecných súdov (viď rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo/26/2011 zo dňa 26. 06. 2012, rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 8Co/112/2014 z 18. 12. 2014, rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 3Co/114/2014 z 05. 11. 2014, rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 17Co/183/2014 z 20. 11. 2014, rozsudok Krajského súdu v Žiline sp. zn. 5Co/286/2014 zo dňa 27. 05. 2014, rozsudok Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 5Co/599/2014 zo dňa 17. 12. 2014, rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 15Co/37/2014 zo dňa 28. 01. 2015.

Žalovaný sa k odvolaniu žalobcu nevyjadril.

Krajský súd, ako súd odvolací (§10 ods. 1 O.s.p.) preskúmal vec podľa § 212 ods. 1 O. s. p., bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O. s. p. a rozsudok okresného súdu v odvolaní napadnutom výroku (druhý výrok) ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil a v súvisiacom výroku o trovách konania zrušil (§ 221 ods. 1, písm. h/ O.s.p) a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 221 ods. 2 O.s.p.).

Vzhľadom na uplatnené odvolacie námietky žalobcu je v prvom rade potrebné zdôrazniť, že odvolací súd je viazaný konkrétnymi odvolacími dôvodmi (§ 212 ods. 1 O. s. p.). V danom prípade je zrejmé, že nepochybne aj z dôvodu predkladania enormného množstva typových odvolaní žalobcom na rôzne súdy, odvolacie dôvody nekorešponujú s právnymi dôvodmi a skutkovými zisteniami uvedenými v odôvodnení rozsudku okresného súdu. Ide len o zhrnutie rozličných dôvodov reagujúcich na rôzne dôvody zamietnutia návrhov na začatie konania okresnými súdmi SR v obdobných veciach.

Občiansky zákonník upravuje spotrebiteľské zmluvy v ustanoveniach § 50 a nasl., ktoré je možné označiť za všeobecné ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách.

Spotrebiteľské zmluvy sú zmluvy, ktoré z bežných typov zmlúv (a to v závislosti od subjektov, ktoré ich uzatvárajú) im dáva charakter spotrebiteľských zmlúv. Každá zmluva, ktorú uzatvára dodávateľ a spotrebiteľ sa považuje za spotrebiteľskú, pričom nie je rozhodujúce, v akej forme je zmluva uzavretá. Bez ohľadu na prameň práva, každý zmluvný typ, ktorý má charakter spotrebiteľskej zmluvy, patrí k spotrebiteľským zmluvám a podlieha podmienkam určeným právnym poriadkom Slovenskej republiky. Pre spotrebiteľskú zmluvu v zmysle poskytnutia osobitnej ochrany podľa ustanovenia § 53 a nasl. OZ nie je podstatné to, ako je zmluva typologicky nazvaná, alebo aplikáciu akého zákona si zmluvné strany dohodli, resp. akú právnu formu pre daný vzťah určil zákon, alebo si zmluvné strany dohodli, ale iba to, či sú naplnené pojmové znaky ustanovenia § 52 OZ. Za dodávateľa sa považuje osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení zo spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. O spotrebiteľský vzťah pôjde iba vtedy, ak samotné plnenie dodávateľa bude dôsledkom uzavretej spotrebiteľskej zmluvy. Nestačí teda, že vo všeobecnosti bude mať dodávateľ charakter osoby, ktorá inak môže byť dodávateľom. Vyžaduje sa, aby sa tento charakter prejavil v konkrétnom posudzovanom vzťahu. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

Reagujúc na odvolacie argumenty žalobcu odvolací súd uvádza, že okresný súd na základe vykonaných dôkazov dospel k správnym skutkovým zisteniam, na ktoré aplikoval správne ustanovenie právneho predpisu a súčasne vec správne právne posúdil. Prvostupňový súd dospel k záveru, že Zmluva o revolvingovom úvere je zmluvou spotrebiteľskou. Prvostupňový súd posúdil spotrebiteľský úver ako bezúročný a bez poplatkov z dôvodu nedostatku obligatórných náležitostí Zmluvy o revolvingovom úvere ustanovených v ustanovení § 9 ods. 2 písm. k/ Zákona o spotrebiteľských úveroch, pretože neobsahuje údaje o výške, počte a termíne splátok istiny, úrokov a iných poplatkov. S týmto záverom súhlasí aj odvolací súd.

Je potrebné zdôrazniť, že Zákon o spotrebiteľských úveroch vyžaduje, aby zmluva o spotrebiteľskom úvere spĺňala prísne obsahové náležitosti. Cieľom tejto právnej úpravy je totiž ochrana spotrebiteľa ako slabšieho účastníka záväzkovoprávneho vzťahu zo spotrebiteľského úveru.

Síce z doslovného znenia ustanovenia § 9 ods. 2 písm. k) Zákona o spotrebiteľských úveroch nie je možné vyvodiť, že v zmluve o spotrebiteľskom úvere musí byť rozpísaná splátka úveru na časť istiny, časť úrokov a iných poplatkov, avšak pri zohľadnení zmyslu právnej úpravy (aby bol spotrebiteľ zrozumiteľne informovaný v akých termínoch, kedy, v akej výške a ako dlho je povinný plniť si povinnosti - splácať istinu, úroky a iné poplatky vyplývajúce mu zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere) považuje odvolací súd za správny taký výklad citovaného ustanovenia, že priamo v spotrebiteľskej zmluve musí byť každá jednotlivá splátka rozpísaná, aká čiastka z nej pripadá na istinu, na úroky a iné poplatky, aby mohol spotrebiteľ už pri vstupe do úverového vzťahu a výbere dodávateľa zohľadniť rozloženie jednotlivých splátok úveru, eventuálne vedel rozlíšiť, aká časť splátky bude použitá na istinu, úrok a ďalšie poplatky, čo mu umožní náležitým spôsobom zorientovať sa v danej situácii. Uvedené nie je možné nahradiť uvedením celkovej výšky splátky. Cieľom citovaného ustanovenia je totiž v zrozumiteľnej forme informovať spotrebiteľa, ako bude so splátkou úveru naložené a najmä, aká časť úveru bude ňou splatená.

Uvedené údaje Zmluva o revolvingovom úvere neobsahuje, t. j. vyčíslenie výšky splátok istiny, výšky splátok úrokov a výšky iných poplatkov (pri každej čiastkovej položke), a teda ide o absenciu podstatnej náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ktorú zákon sankcionuje bezplatnosťou a bezúročnosťou úveru. Odvolací súd dodáva, že neprijateľné z hľadiska spotrebiteľskej ochrany je aj neuvedenie výšky poslednej splátky. Takáto situácia na strane spotrebiteľa vyvoláva neistotu, keď nevie určiť súhrnnú sumu splátok, ktoré má dodávateľovi zaplatiť, čo prehľbuje jeho nerovné postavenie v právnom vzťahu s dodávateľom a môže byť zdrojom svojvoľe dodávateľa. Už len samo neuvedenie výšky poslednej splátky istiny, úrokov a iných poplatkov spôsobuje absenciu náležitostí v zmysle ustanovenia § 9 ods. 2 Zákona o spotrebiteľských úveroch.

Pretože prvostupňový súd posúdil spotrebiteľský úver ako bezúročný a bez poplatkov, postupoval v súlade so Zákonom o spotrebiteľských úveroch.

Z uvedených dôvodov preto odvolací súd rozsudok okresného súdu v odvolaní napadnutom výroku, ktorým žalobu v prevyšujúcej časti zamietol (druhý výrok) ako vecne správny podľa ustanovenia § 219 ods. 1 O. s.p. potvrdil.

Odvolaním nenapadnutý výrok rozsudku okresného súdu (prvý výrok) zostal nedotknutý (§ 206 ods. 2 O. s. p.).

Ako už bolo uvedené, o trovách konania okresný súd rozhodol podľa ustanovenia § 142 ods. 1 O.s.p.

Zo žaloby vyplýva, že žalobou uplatnené právo predstavovalo sumu 2.571,84 Eur, pričom žalobca bol úspešný vo výške 587,95 Eur. Je nesporné, že žalobca ani žalovaný nemali v konaní plný úspech, preto okresný súd nesprávne vec právne posúdil.

Prvostupňový súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia obmedzil len na konštatovanie, že o trovách konania rozhodol podľa ustanovenia § 142 ods. 1 O.s.p., pričom sa nevysporiadal s možnosťou aplikácie ustanovenia § 142 ods. 2 O.s.p.

Čiastočný úspech vo veci zakladá totiž nárok na pomerné rozdelenie náhrady trov konania. Aby čiastočný úspech založil nárok na čiastočnú náhradu trov konania je potrebné zistiť, či nastal prevažujúci úspech a to porovnaním procesnej úspešnosti oboch sporových strán. Z odôvodnenia rozhodnutia pri aplikácii ustanovenia § 142 ods. 2 O.s.p. musí vyplývať postup súdu, na základe ktorého zistil úspech toho ktorého účastníka, ktorý zakladá nárok na pomerné rozdelenie náhrady trov konania, eventuálne na nepriznanie práva na náhradu trov konania žiadnemu z účastníkov, ak ich úspech, resp. neúspech v spore je v zásade rovnaký.

Odvolací súd považuje za potrebné uviesť, že pomerný úspech účastníka v konaní sa vzťahuje aj na vedľajšieho účastníka, ktorý tohto účastníka podporuje.

Pretože okresný súd nepostupoval v zmysle § 142 ods. 2 O.s.p., odvolací súd nemal inú možnosť, ako rozsudok v súvisiacom výroku o trovách konania (tretí výrok) zrušiť (§ 221 ods. 1 písm. h/ O.s.p.) a vec mu v tomto rozsahu vrátiť na ďalšie konanie (§ 221 ods. 2 O.s.p.).

V ďalšom konaní bude úlohou okresného súdu opätovne rozhodnúť o trovách konania v zmysle vyššie vyslovených právnych názorov odvolacieho súdu.

V novom rozhodnutí rozhodne prvostupňový súd i o náhrade trov celého, teda i odvolacieho konania (§ 224 ods. 3 O.s.p.).

Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Banskej Bystrici, ako súdu odvolacieho, pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.